

**ΑΣΤΙΚΑ
ΔΩΜΑΤΙΑ**

ΣΤΟ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟ

Αστικά Δωμάτια στο Διδυμότειχο

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ 2013-14
ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΚΥΡΟΥΔΗ ΑΡΧΟΝΤΙΑ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΑΝΤΟΝΑΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διπλωματική «Αστικά Δωμάτια στο Διδυμότειχο» βασίστηκε σε αρχαιολογικά συμπεράσματα σχετικά με το όνομα της πόλης του Διδυμοτείχου.

Η πόλη απλώνεται μεταξύ δύο λόφων (Κάστρο του Καλέ και Αγία Πέτρα). Ανασκαφές στον δεύτερο έφεραν στην επιφάνεια ύπαρξη θαμμένης πόλης ρωμαϊκής εποχής. Οι αρχαιολόγοι μιλούν για καταστροφή της πόλης τον 7ο αιώνα και μετακίνηση του πληθυσμού στον πλησιέστερο λόφο, το Κάστρο του Καλέ. Οι λόγοι που συνέτρεξαν στην μετακίνηση του πληθυσμού αφορούν την καλύτερη οχυρωματική θέση που προσφέρει η νέα τοποθεσία και πιθανόν κάποια ολική καταστροφή της πρώτης πόλης. Ωστόσο, την περίοδο αυτής της μετατόπισης υπάρχει φάση ταυτόχρονης κατοίκησης των δύο τειχών. Αυτή γίνεται η συνθήκη για να λάβει η πόλη το όνομά της.

Ευρήματα περασμένων αιώνων, είναι διακριτά μέσα στον ιστό της πόλης, στην πλειονότητά τους στο επίπεδο του εδάφους, δίνοντάς του αφηγηματική δύναμη. Το γεγονός της μεθοριακότητας και η μη λειτουργίας της πόλης ως πολιτικό κέντρο επιτρέπει σε χαρακτηριστικά των πολιτισμών να διατηρηθούν δίχως να απαλλοτριωθούν.

Η ανάγνωση του Flusser από τον Αριστείδη Αντονά σχετικά με την αναλογία γραφής και αρχιτεκτονικής, και το ερώτημα που θέτει όσον αφορά αυτό το συσχετισμό, δηλαδή τί μπορεί να σημαίνει η σταδιακή μετάβαση από την ενχάρακτη γραφή, στην γραφή πάνω σε χαρτί και στη συνέχεια στην ηλεκτρολογούμενη και άυλη γραφή, αποτέλεσαν ζητήματα προς διερεύνηση.

Οι έννοιες του διδύμου και του διπόλου ως κυρίαρχο στοιχείο της συνθετικής σκέψης οργάνωσαν τις έννοιες του σχεδιασμού, δίδυμοι λόφοι, ανατολή – δύση, έδαφος – οροφή, πραγματικό- ψηφιακό.

Το σχεδιαστικό αποτέλεσμα περιλαμβάνει δάπεδο που διατρέχει τη διαδρομή από το λόφο του Καλέ στο λόφο της Αγίας Πέτρας και υπογραμμίζει σε μία ενοποιητική πορεία το κοινό έδαφος των ευρημάτων. Το σχήμα ολοκληρώνεται με εισαγωγή ψηφιακών οροφών (συνδυασμός διπολικής σχέσης δάπεδο- οροφή και πραγματικός- ψηφιακός χώρος), ορατές με τη χρήση τεχνολογίας Google Glass που λειτουργούν ως ψηφιακά ευρήματα οροφής και καθοδηγούν τον επισκέπτη στα σημεία πύκνωσης δράσης κατασκευάζοντας αστικά δωμάτια.

Urban rooms in Didimoteicho

THESIS PROJECT
UNIVERSITY OF THESSALY
DEPARTMENT OF ARCHITECTURE, 2013-14
STUDENT: KYROUDI ARCHONTIA
SUPERVISOR: ANTONAS ARISTIDE

ABSTRACT

The thesis “Urban rooms in Didimoteicho” is based on archeological conclusions related to the name of the town Didimoteicho (“didimo”=twin and “teicho”=wall), a town on the borderline between Greece and Turkey.

The town lies between two hills (Castle of Kale and Agia Petra). Archeological excavations in the second hill reveal buried Roman city era. Archeologists claim a total destruction of the city in the 7th century forced the population to move to the nearest hill, the Castle of Kale. The new position is better fortified and so preferred. During this shift from the previous to the new position of the town, both hills were dwelled, and this is the condition under which the town is named Didimoteicho.

Archeological finds from past centuries, distinct within the web of the town. They are found mostly at the level zero, giving to the ground a narrative power. The fact that the town never was a political center allows the characteristics of cultures to maintain without being expropriated.

The question Aristide Antonas poses after reading Flusser, about the relation between writing technology and architecture is something being investigated.

The concept of dipole was the dominant thought that has organized the design concept of the project, the dipole of the two hills, east- west, ground- roof, real- digital.

The final project entails flooring that unifies the path between the Castle of Kale and the hill of Agia Petra, underlying the common ground of the findings. Moreover, digital roofs are being inserted, visible only through Google Glass technology. They function like digital roof findings and lead the visitor to attraction points while constructing urban rooms.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ 2013-14
ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΚΥΡΟΥΔΗ ΑΡΧΟΝΤΙΑ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΑΝΤΩΝΑΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΔΑΦΟΣ- ΕΥΡΗΜΑΤΑ

ΧΑΡΤΕΣ- ΣΧΕΔΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Η διπλωματική «Αστικά Δωμάτια στο Δίδυμοτειχο» βασίστηκε σε αρχαιολογικά συμπεράσματα σχετικά με το όνομα της πόλης του Διδυμοτειχίου. Αποτελούμενο από δύο συνθετικά “δίδυμο” και “τείχος” φανερώνει κάποια πιθανή αρχιτεκτονική ή χωροταξική ιδιαιτερότητα.

Η πόλη απλώνεται μεταξύ δύο λόφων (Κάστρο του Καλέ και Αγία Πέτρα). Ανασκαφές στον δεύτερο έφεραν στην επιφάνεια ύπαρξη θαμμένης πόλης ρωμαϊκής εποχής. Ταυτίζεται με την Πλωτινόπολη, πόλη του Ρωμαίου αυτοκράτορα Τραϊανού. Οι αρχαιολόγοι μιλούν για καταστροφή της πόλης τον 7ο αιώνα και μετακίνηση του πληθυσμού στον πλησιέστερο λόφο, το Κάστρο του Καλέ. Οι λόγοι που συνέτρεξαν στην μετακίνηση του πληθυσμού αφορούν την καλύτερη οχυρωματική θέση που προσφέρει η νέα τοποθεσία και πιθανόν κάποια ολική καταστροφή της πρώτης πόλης. Ωστόσο, την περίοδο αυτής της μετατόπισης υπάρχει φάση ταυτόχρονης κατοίκησης των δύο τειχών. Αυτή γίνεται η συνθήκη για να λάβει η πόλη το όνομά της.[1]

Ο μεθοριακός χαρακτήρας της πόλης καθ' όλη τη διάρκεια της βυζαντινής περιόδου [2] συνεχίζεται και στην νεότερη εποχή, όντας σημείο μέθεξης πληθυσμών Ανατολής και Δύσης, ως μεταβατικός χώρος από την Ανατολή προς τα Βαλκάνια και την Ευρώπη. Στοιχεία τοπογραφικά και αρχιτεκτονικά αποκαλύπτουν τον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα της τοποθεσίας. Ευρήματα περασμένων αιώνων, είναι διακριτά μέσα στον ιστό της πόλης, στην πλειονότητά τους στο επίπεδο του εδάφους, δίνοντάς του αφηγηματική δύναμη. Το γεγονός της μεθοριακότητας και η μη λειτουργία της πόλης ως πολιτικό κέντρο δίνει χώρο στα χαρακτηριστικά των πολιτισμών να διατηρηθούν δίχως να απαλλοτριωθούν. Έτσι στη πορεία μεταξύ των δύο λόφων συναντά κανείς κατασκευές παλαιохριστιανικών χρόνων, ρωμαϊκών, βυζαντινών, οθωμανικών, μνημεία εβραϊκά και σύγχρονα μνημεία.

- A. Λαξευμένοι στο βράχο αποθηκευτική χώροι νερού ή προϊόντων χρονολογούνται ως παλαιохριστιανικοί. Βυζαντινό κάστρο οχυρωματικού χαρακτήρα και προστασία της πόλης
- B. Σύγχρονες κατασκευές μετά το '55, άδεια ισόγεια πρώην μικρών εμπορικών καταστημάτων
- Γ. Τζαμί Οθωμανών, Τέμενος Βαγιαζήτ και λουτρό
- Δ. Εβραϊκό δάπεδο και θεμελίωση, πρώην εβραϊκής συναγωγής
- E. Αρχαιολογική τομή Πλωτινόπολης, Ρωμαϊκής πόλης

Η ανάγνωση του Flusser από τον Αριστείδη Αντονά σχετικά με την αναλογία γραφής και αρχιτεκτονικής, και το ερώτημα που θέτει όσον αφορά αυτό το συσχετισμό, δηλαδή τί μπορεί να σημαίνει η σταδιακή μετάβαση από την ενχάρακτη γραφή, στην γραφή πάνω σε χαρτί και στη συνέχεια στην πληκτρολογούμενη και άυλη γραφή[3], αποτέλεσαν ζητήματα προς διερεύνηση.

Οι έννοιες του διδύμου και του διπόλου ως κυρίαρχο στοιχείο της συνθετικής σκέψης οργάνωσαν τις έννοιες του σχεδιασμού, δίδυμοι λόφοι, ανατολή – δύση, έδαφος – οροφή, πραγματικό- ψηφιακό. Επίσης, το ευρήμα ως αντικείμενο που μπορεί να ανακαλυφθεί και να διερευνηθεί.

Το θέμα αναπτύχθηκε χρησιμοποιώντας ως εργαλεία την φωτογραφία, αρχαιολογικές πηγές και πηγές διαδικτύου, όπως μηχανές αναζήτησης αλλά και ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης, καθώς οι αναρτώμενες φωτογραφίες ή τα βίντεο των χρηστών χρησιμοποιούνται ως τεκμήρια. Επιπλέον, οι πειραματισμοί με αρχεία gif, με σκοπό την ανακάλυψη δυνατοτήτων ενός νέου εργαλείου, που οδηγούν πιθανόν σε λύσεις άλλου τύπου.

Το σχεδιαστικό αποτέλεσμα περιλαμβάνει δάπεδο από μπετόν και πέτρινους κυβόλιθους που ενοποιεί τη διαδρομή από το λόφο του Καλέ στο λόφο της Αγίας Πέτρας και υπογραμμίζει σε μία ενοποιητική πορεία το κοινό έδαφος των ευρημάτων. Το μοτίβο <ψαροκόκαλο> σχετίζεται με την αμφιταλάντευση των πολιτισμών Ανατολής και Δύσης. Το σχήμα ολοκληρώνεται με εισαγωγή ψηφιακών οροφών (συνδυασμός διπολικής σχέσης δάπεδο- οροφή και πραγματικός- ψηφιακός χώρος), ορατές με τη χρήση τεχνολογίας

Google Glass[4] που λειτουργούν ως ψηφιακά ευρήματα οροφής και καθοδηγούν τον επισκέπτη στα σημεία πύκνωσης δράσης κατασκευάζοντας αστικά δωμάτια.

Η ψηφιακή κατασκευή είναι μία επιφάνεια σε απόσταση από το έδαφος, ένα ψηφιακό χαλί με μοτίβα αρχιτεκτονικών στοιχείων της περιοχής, ως κάναβος υποδοχής των αντιθετικών χαρακτηριστικών των κατοίκων της πόλης σε ένα ενιαίο σύνολο, και ουσιαστικά αποδέχοντας την πολυπλοκότητα της συνύπαρξης και της μεταβατικότητας ως ταυτότητα της πόλης.

[1] από προσωπικές σημειώσεις

Κουτσουμανής, Μ. (2013) [lecture] 6ο Φεστιβάλ Διδυμοτείχου ΕΡΥΘΡΟΠΟΤΑΜΟΣ 2013. 08.09.2013

[2] Γλυκάτζη- Αρβελέρ, Ε. (2012) [lecture] *Ελευθέρια Διδυμοτείχου 2012*. [online] 21.05.2012

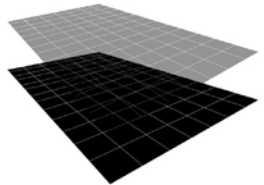
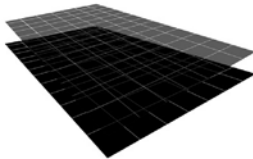
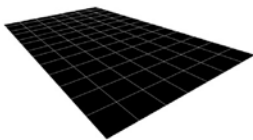
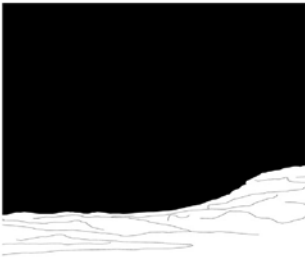
<<https://www.youtube.com/watch?v=I72crZH2mQw>>, accessed 10.01.2014

[3] από προσωπικές σημειώσεις

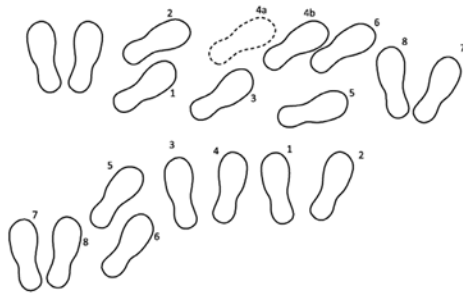
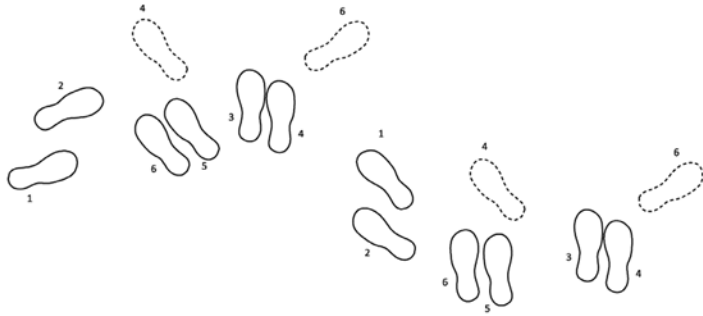
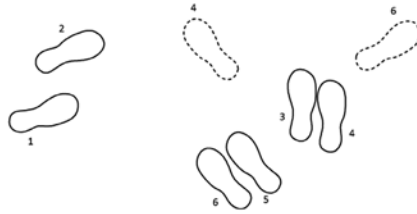
Αντωνάς, Α. (2013) [lecture] *KAM Workshops*. Αύγουστος 2013

[4] Το Google Glass είναι τεχνολογία που αναπτύσσεται από την Google. Έχει το σχήμα ενός ζευγαριού γυαλιά και φοριέται στο κεφάλι. Αντί για γυάλινους φακούς διαθέτει μια οθόνη στο ύψος του δεξιού ματιού και προσφέρει επαυξημένη εμπειρία της πραγματικότητας.

Εικόνες gif χρησιμοποιούνται ως εργαλείο παραγωγής συνθετικής ιδέας, καθώς αυτό το νέου τύπου αρχείο ίσως οδηγήσει σε άλλου τύπου αρχιτεκτονικά συμπεράσματα. Το έδαφος γίνεται ουρανός και το αντίστροφο, πειραματισμοί που σχετίζονται με την ιδέα του διπόλου.

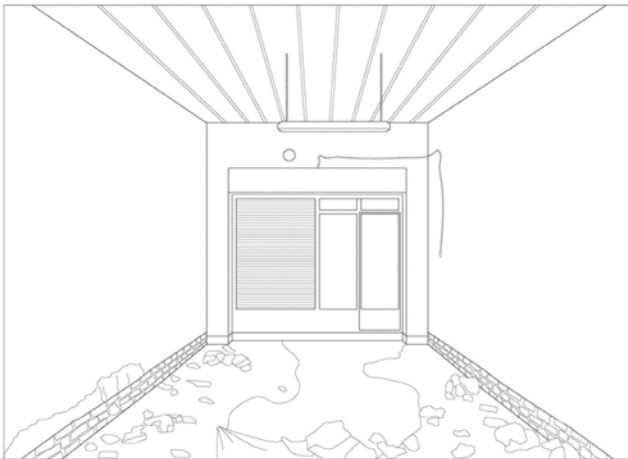
Οι χορευτικοί βηματισμοί ως χωρογραφικές κινήσεις στο έδαφος της πόλης.

Εύρημα Α. Λαξευμένοι στο βράχο αποθηκευτική χώροι νερού ή προϊόντων χρονολογούνται ως παλαιο-χριστιανικοί.

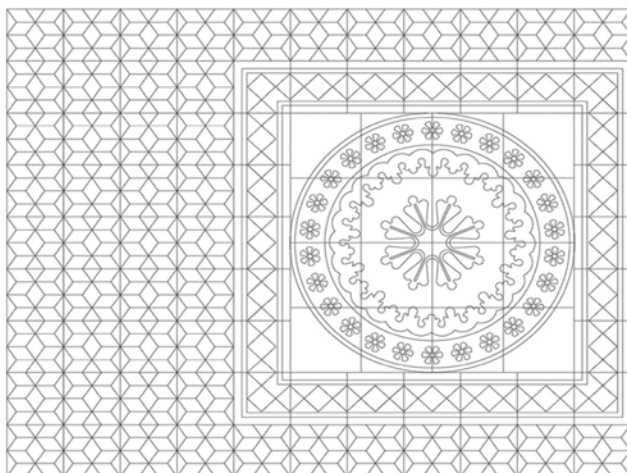

Εύρημα Β. Σύγχρονες κατασκευές μετά το '55, άδεια ισόγεια πρώην μικρών εμπορικών καταστημάτων.

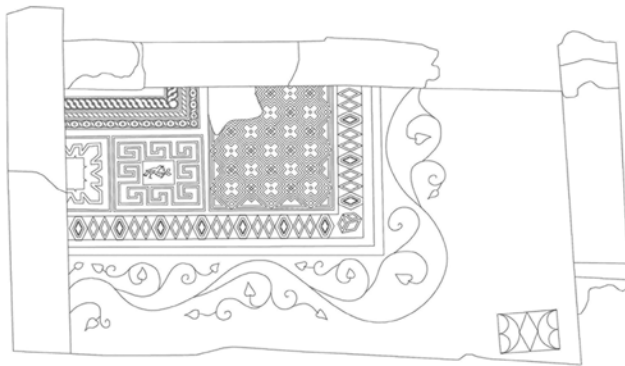

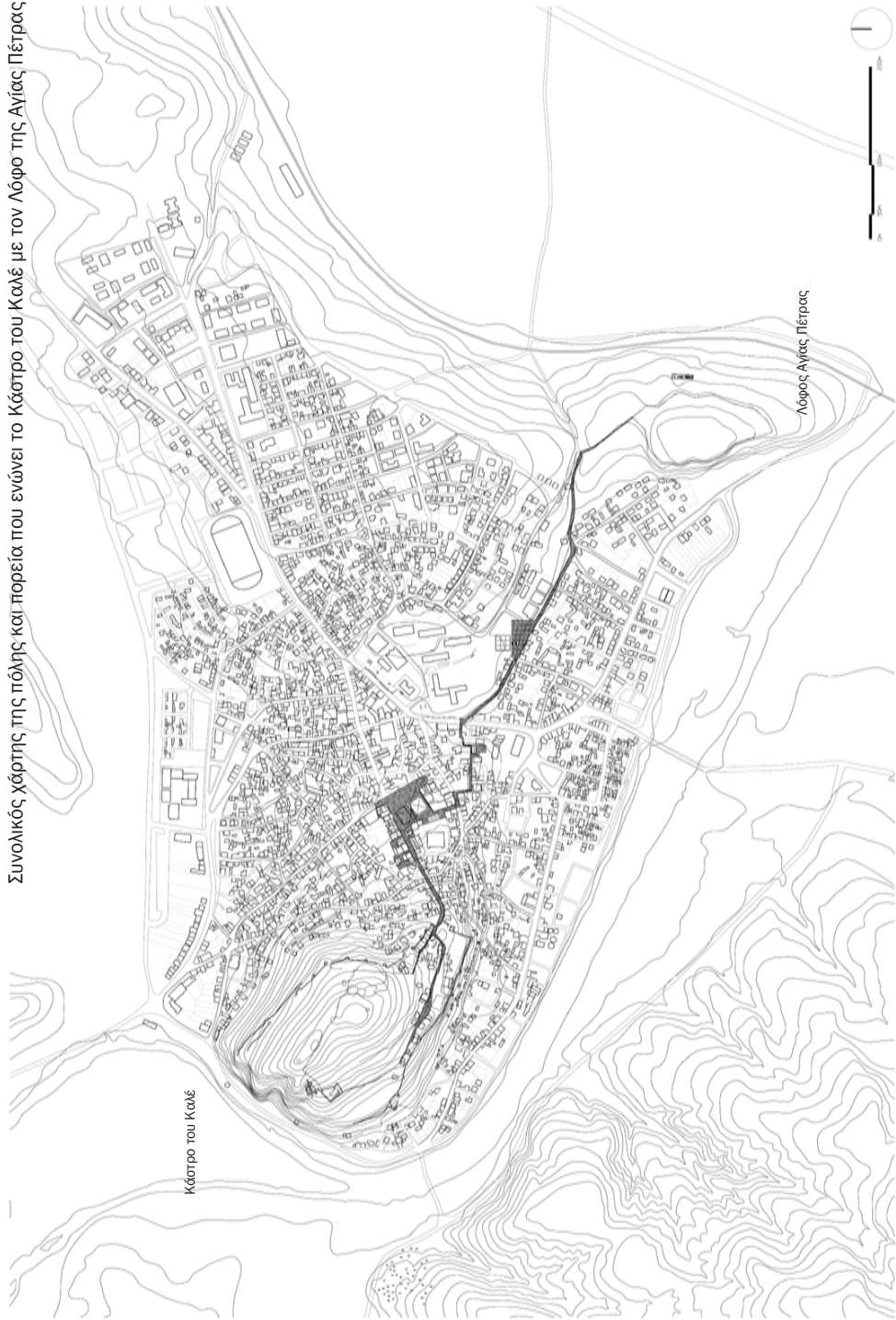
Εύρημα Δ. Εβραϊκό δάπεδο, πρώην εβραϊκής συναγωγής

Εύρημα Ε. Αρχαιολογική τομή Πλωτινόπολης, Ρωμαϊκής πόλης

Συνολικός χάρτης της πόλης και πορεία που ενώνει το Κάστρο του Κολέ με τον Λόφο της Αγίας Πέτρας

Κάστρο του Κολέ

Λόφος Αγίας Πέτρας

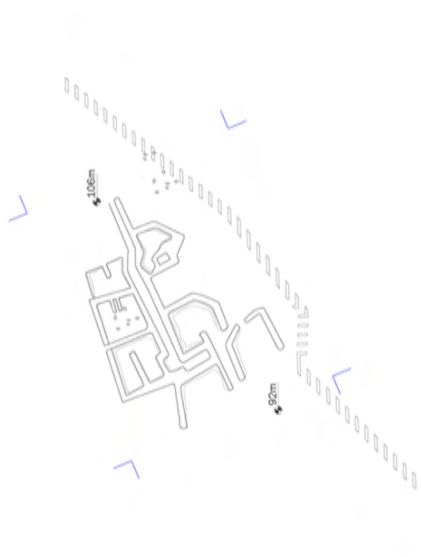
Χάρτης ευρημάτων κατά μήκος της διαδρομής.

1000m

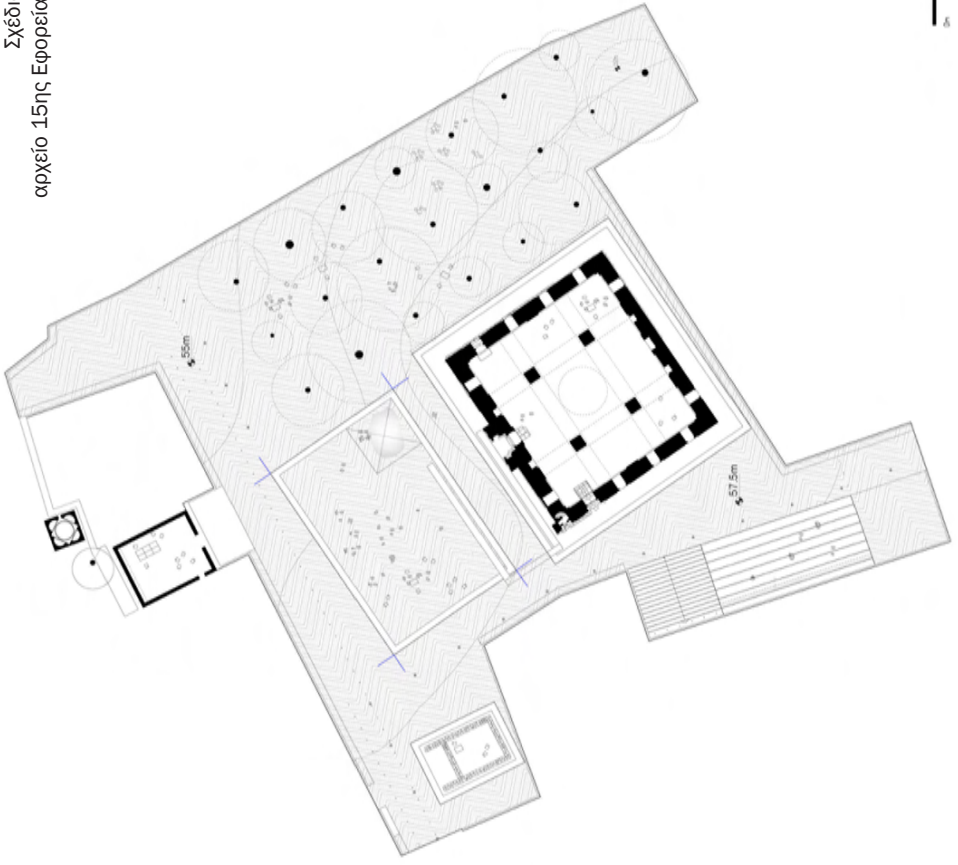

A

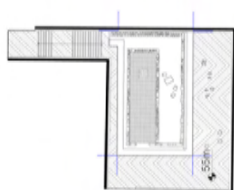

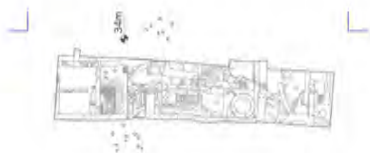

Σχέδιο τζαμιού: Παντελής Ξύδας Γ
αρχείο 15ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων

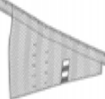

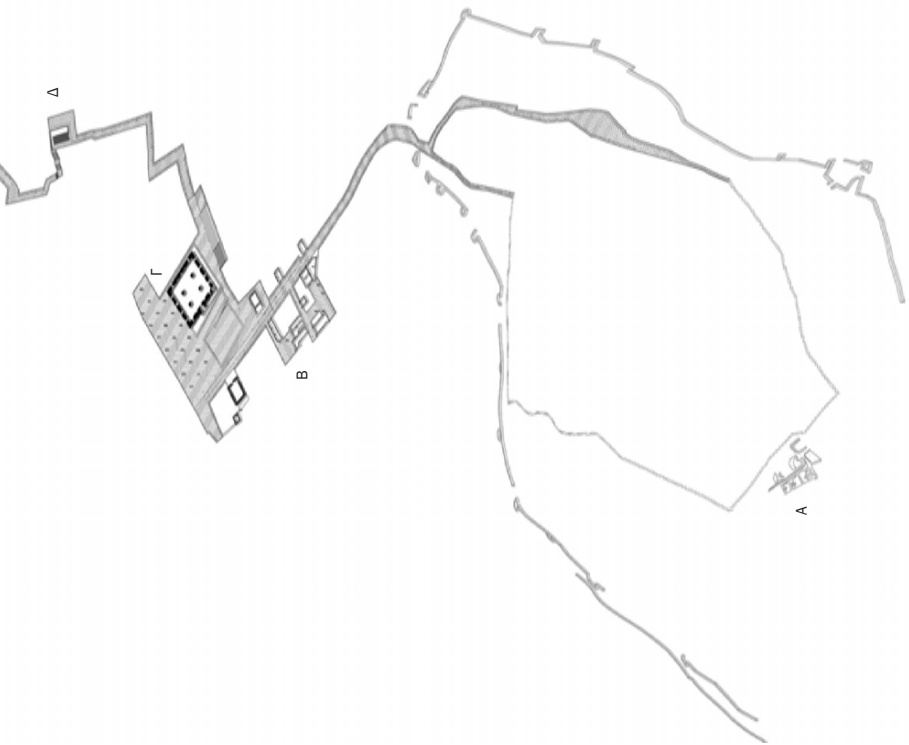
Δ

E

Βιβλία

Agamben, G. (2006[2005]) *Βεβηλώσεις*, μτφρ. Τζιαμούρας Παναγιώτης. Αθήνα: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΑ

Badiou, A. (2009[2005]) *Από το είναι στο συμβάν*, μτφρ. Βεργέτης Δ., Γιαννοπούλου Έ., Ηλιάδης Ν., Κέη Κ., Κλαμπατσέα Α., Ράπτης Χ.Ε. Αθήνα:ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Deleuze G. και Guattari, F. (1987) *A Thousand Plateaus: Capitalism and Schizophrenia*, μτφρ. Massumi B., Minneapolis: University of Minnesota Press

Flusser, V. (2006[1987]) *Η Γραφή*, μτφρ. Ηλιόπουλος Γ., επιμ. Καββάθας Δ., Αθήνα: Ποταμός

Lynch, D. (1960) *The Image of the City*, Massachusetts: Harvard University Press

Rossi, A. (1991[1966]) *Η Αρχιτεκτονική της Πόλης*, μτφρ. Πετρίδου Β., επιμ. Παπαδόπουλος Λ., Αθήνα: University Studio Press

Zizek, S. (2004) *Organs without Bodies: Deleuze and Consequences*, NY: Routledge

Παπούλιας, Χ. (1999), *Υπερτόπος*, Αθήνα: FUTURA

Ομιλίες

Αντονάς, Α. (2013) Νέα Μνημεία. [lecture] *KAM Workshops*. Αύγουστος 2013

Γλυκάτζη- Αρβελέρ, Ε. (2012) Το Βυζαντινό Διδυμοτείχο. [lecture] *Ελευθέρια Διδυμοτείχου 2012*. [online] Μάιος 2012
<<https://www.youtube.com/watch?v=I72crZH2mQw>>, accessed 10.01.2014

Κουτσουμανής, Μ. (2013) Πλωτινόπολη. [lecture] *6ο Φεστιβάλ Διδυμοτείχου ΕΡΥΘΡΟΠΟΤΑΜΟΣ 2013*. Σεπτέμβριος 2013

